

bocsátottuk útjára a szakma legszélesebb rétegeinek bevonásával. Az előadó-művészet különböző területein dolgozó adminisztratív és művészeti munkatársak, valamint társ-szervezetek bevonásával folyt és folyik a munka, hogy annak megállapításai a későbbiekben segítsék mindannyiunk szakmai életét. Nos, a legutóbb, Antwerpenben tartott találkozónkon a következőket állapítottuk meg:

A zenei szektor változásait már régóta nyomon követhetjük. Ezek a változások az elmúlt években többféle tényező kombinációjaként jöttek létre: a fogyasztási szokások változása a digitális és technológiai fejlődés eredményeként, politikai döntések és prioritások a finanszírozás, a gondolkodás és a zenekarok társadalomban betöltött szerepének megkérdőjelezése terén; demográfiai fejlemények és közönségfejlesztés, a szociális média okozta változások következtében.

Ezekre a változásokra közösen igyekszünk a válaszokat megadni.

Lényeges kérdés a finanszírozáson felül, hogy az Európában működő sok tízezer muzsikusként az ágazaton belül miféle foglalkoztatási formában végzi munkáját? Nyilvánvalóan többféle forma létezik: állandó (és egész életen át tartó) foglalkoztatás egyes zenekarokban és kórusokban, szerződéses alapon történő foglalkoztatás (gyakran állandó jelleggel is - ismét általában zenekarok) vagy rövid szerződések révén, az önfoglalkoztató szabadúszók (lásd pl. bizonyos brit zenekarokat, ahol független munkavállalókként, ám a járulékokat szigorúan megfizetve állnak egy-egy zenekar szolgálatába), míg a jazz-kombinációk vagy a pop-zenekarok, általában alkalmi csoportokat alkotnak.

Gyakori a pályaelhagyás is. Vagy zenéhez kapcsolódó tevékenységet, vagy valami gyökeresen más megélhetést keresnek zenei végzettséggel.

Napjainkban a következő kérdések fogalmazódtak meg a muzikusokkal kapcsolatban:

Tud-e a zenész más művészekkel (táncosok, előadók, ..) kommunikálni?

A zenész tudja, hogyan kell játszani, amikor egy kamera rögzíti mozgásait és kifejezéseit? Képes-e a zenész közönségének a zenéről beszélni is, interaktívan kommunikálni a közönség különböző korosztályaival?

Képes-e a zenész tanítani? Részt tud-e venni egy kreatív folyamatban? Képes-e más zenészeket mentorálni vagy inspirálni?

Tudja-e a zenész, hogyan kell öltözni, a színpadon megjeleneni?

Képes-e a zenész más művészeti formákkal együtt kommunikálni? Ismeri-e a zenész, saját ágazatát? Ismeri-e a zenész erősségeit (és gyengeségeit), és így saját készségeit és kompetenciáit?

Ezek sokszor naivnak tűnő, ámde lényegi kérdések. Természetesen felvetik a képzésre vonatkozó további kérdéseket is: hogyan, mire képezik a növendékeket a zeneakadémiák- konzervatóriumok-egyetemek? Ennek

vizsgálatára hoztuk létre évekkel ezelőtt az Európai Felsőbb Zeneoktatási Intézmények (AEC) és az Európai Zeneiskolák, valamint a PEARLE közreműködésével a MusiQue nevű szervezetet, mely az EU minősítési certifikációjával a felsőbb zeneoktatási intézményeket sok szempontból, így a munkaerő-piacra, a zenekari munkára, a továbbtanulásra, a kommunikációra, a társadalmi érzékenyítésre nevelés szempontjából minősíti azzal a céllal, hogy ily módon segítse őket.

Ezzel el is érkeztünk minden kontinens zenei életet alapvetően meghatározó faktorához, a neveléshez. Ebben nekünk vannak homályos emlékeink arról, hogy hogyan kell ezt sikeresen művelni. Ha Abreunak és a finn kormánynak forrás volt Kodály, legyen nekünk is az.

**

Popa Péter

HELYZETJELENTÉS A SZIMFONIKUS ZENEKAROKRÓL

Ha be akarjuk mutatni a magyarországi szimfonikus zenekarok helyzetét, jelenét és jövőjét, feltétlenül vissza kell tekinteni röviden az alapokra.

Magyarországot nem sorolják a nagyhatalmak közé szinte semmilyen tekintetben, de van egy kivétel: **ez az ország a tehetségek nagyhatalma**. Akár feltalálóinkat, vagy Nobel-díjas tudósainkat, akár sportolóinkat, vagy művészeinket nézzük.

Zenei téren mi adtuk a világnak Liszt Ferencet, Bartók Bélát, Kodály Zoltánt, de a szimfonikus zenekari műfaj világszínévé emelő nagy karmester generációkat is: Richter Jánost, Nikisch Artúrt, Reiner Frigyes, Ormándy Jenőt, Széll Györgyöt, Fricsay Ferencet, Solti Györgyöt, Kertész Istvánt, Doráti Antalt, hogy a hangszeres virtuózainkról ne is beszéljek.

Ezért mondják rólunk, hogy **zenei nagyhatalom vagyunk**, és ez az, amit mindig szem előtt illik tartani, különösen, ha zenekari kultúránkat vizsgáljuk!

Sok-e a zenekar?

Kocsis Zoltán: „*Én soha nem leszek annak az elitista nézőpontnak a híve, amely szerint egy-két elitista együttesen kívül fel kell számolni a többit. Az aranycsapat mögött is létezett a fociban egy második és harmadik vonal...*” Szakmai és politikai körökben időről-időre beszédtema: sok-e a zenekar Magyarországon, hatékonyan és magas színvonalúan tudnak-e működni, megkapják-e azt a támogatást, amelynek révén kinevelhető az a generáció, amely méltó utódja lehet nagy eleinknek? Az állami támogatási rendszer átalakításával, (a brutális elszívó hatású pedagógus életpálya-modell be-, és a TAO-kivezetésével) joggal merült fel a kérdés, milyen

irányú párbeszédet kell folytatni a „hányan és hogyan tovább”-ról, no és a finanszírozás mikéntjéről.

A jelenlegi helyzet

A magyarországi szimfonikus zenekarok működési formáit tekintve jelentős különbségek vannak. Különböző kompetenciákkal rendelkeznek, attól függően, hogy milyen működési rendben él az adott zenekar vagyis, hogy költségvetési szerv, alapítvány vagy gazdasági társaság, esetleg egyesület.

A táblázat szerint jelenleg 16 hivatásos és 8 félhivatásos (az un. Magyar Regionális Szimfonikus Zenekarok Szövetségéhez tartozó) együttes működik. Rajtuk kívül további öt, nem hivatásos szimfonikus zenekarról tudunk, de egyesek csak időszakosan működnek, róluk nincsenek a birtokunkban részletes adatok, az Alba Regia Szimfonikus Zenekar pedig a hivatásossá válás útját választotta, de még nem tagja egyik szövetségnek sem.

A hivatásos együttesek közül 7+2 Budapesten, (nem ide számítva az Opera és a tagjaiból alakult Budapesti Filharmóniai Társaság Zenekarát, valamint az Operett Színház zenekarait), 7 pedig vidéki nagyvárosokban működik. Ha viszont azt nézzük, hogy a Regionális Zenekarok Szövetségébe tartozó együttesek is hasonló feladatköröket látnak el, mint a hivatásosok, csak muzsikusaik jellemzően főállású zenetanárok, akkor a magyar vidékre legalább 15, de más megközelítés szerint akár 20 zenekar is jut.

A működési formákon felül azonban olyan nagy különbségek vannak a hivatásos zenekarok gazdálkodási gyakorlatai között, ami eleve lehetetlenné teszi az objektív összehasonlítást, akár pl. a jövedelmek kérdésében. Az intézményi keretekhez tartozó bértábla esetében jóval korlátozottabbak a lehetőségek, mint a gazdasági társaságoknál. Ugyancsak követhetetlen a főállásban alkalmazott és az egyéb jogviszonyban foglalkoztatott muzikusokkal működő, járulékfizetésre kötelezett és a járulékfizetést elkerülő együttesek jövedelmi mutatói. Nem segíti a tárgyilagos összehasonlítást – a helyzet objektív értékelését – az alapbérek, a „spielgeldek” és az egyéb juttatások eltérő aránya, mechanizmusa, a havi bérek, szolgálat, esetleg óradíj szerinti bérezések.

Mindez jelenleg szinte áttekinthetlenné teszi a magyar zenekarok tényleges helyzetét. Kérdés, hogy így kell-e a rendszert fenntartani, különös tekintettel arra, hogy a fenntartói és a központi költségvetési támogatások aránya évről évre növekvő tendenciát mutat az utóbbi javára, ugyanakkor a teljes zenekari területre áramló közpénzek elosztásának csak egy kisebb hányadára van hatással az Emtv., vagy bármilyen átlátható szabályrendszer, helyette a kézivezérlés működik, amelyben komoly szerepet játszhat akár a kapcsolati tőke is.

Minden zenekar létrejöttét valamilyen igény határozta meg. Vagy egy szűkebb régió zenei igényeinek kielégítése, vagy nemzetközi, esetleg kultúrdiplomáciai szerepvállalás, a Rádiózenekar esetében pedig a műalkotások megörökítése és közvetítése az éteren keresztül, de mára már a művészeti tárgyak – ezen belül az ének – oktatásának háttérbe szorulása is a zenekarokra ró többlet feladatot.

Fenti alapítási évszámok alapján elmondhatjuk, hogy – eltekintve a század első felétől működő hivatásos nagyzenekaroktól – a hatvanas évektől kezdve folyamatos, tendenciózus és az igényekhez szabott változásokon ment keresztül a magyar zenekarok fejlődése.

A hivatásossá válás a vidéki zenekarok zöménél a 60-as években történt. A nagy múltú fővárosi zenekarok mellé pedig az új zenekar alapítási hullám a 90-es évekre tehető. Ekkorra datálódik a Budapesti Fesztiválzenekar, a Budafoki Dohnányi Zenekar és a most Óbudai Danubia nevet viselő zenekar megalapítása.

Az 1983-ban megalakított és 1992-től állandó jelleggel működő Budapesti Fesztiválzenekar példátlan támogatása – ami teljes mértékben felborította az addigi zenekari struktúrát – mutatott rá arra, hogy Magyarországon a zenekari finanszírozás rendszere távolról sem megoldott kérdés, és a kialakuló problémák kezelését célzó, kézi vezérléssel történő állami beavatkozások súlyos sérüléseket okoztak a magyar zenekari struktúrában éppúgy, mint a nagy múltú együttesek életében.

Ez a folyamat nem csupán a zenei palettát rajzolta át, de szükségessé tette a finanszírozás átalakítását is.

A Magyar Zeneművészek és Táncművészek Szakszervezete kezdeményezésére és Szövetségünk szakmai segítségével a 2001-ben elkészített „Művészeti Törvény” nyomán 2008-ban megszületett az Előadó-művészeti törvény (Emtv.), amely – amellet, hogy rendezte a művészek jogállását – lényegében normatív, egyben átlátható módon próbálta a legfontosabb mutatószámok alapján az együttesek egy meghatározott részét finanszírozni, ráadásul többletforrások bevonásával. Mindamellet – és ez a legfontosabb, – kimondta, hogy a hivatásos előadó-művészeti tevékenység támogatása állami feladat. Európában egyébként ez a törvény azóta is példaértékűnek számít.

Néhányan ugyan a törvény megszületésekor is kifogásolták (és még ma is), hogy normatív és nem minőségi alapon osztályoz, (amit egyébként az Alkotmánybíróság álláspontja szerint meg sem tehetne, hiszen a művészi minőség nem közigazgatási és nem politikai kérdés) ugyanakkor ilyen alapon a Bizottságoknak van differenciálási jogkörük, éppen ezért nem közömbös, hogy kik a bizottsági tagok!

HIVATÁSOS SZIMFONIKUS ZENEKAROK

NÉV	HIVATÁSOS SÁ VÁLÁS	MŰKÖDÉSI FORMA	FENNTARTÓ /ALAPÍTÓ/ TÁMOGATÓ	MINŐSÍTÉS	MŰVÉSZETI MUNKA-KÖRBEN (teljes és részmunkaidőben)
Nemzeti Filharmonikusok	(1923) 1952	Nonprofit Kft	EMMI	nem minősített	98
Kodály Filharmónia – Kodály Filharmonikusok (Debrecen)	(1923 MÁV) 1990	Intézmény	Debrecen MJV Önkormányzata	nemzeti	80
Győri Filharmonikus Zenekar	1968	Intézmény	Győr MJV Önkormányzata	nemzeti	82
Miskolci Szimfonikus Zenekar	1963	Nonprofit Kft.	Miskolc MJV Önkormányzata	nemzeti	93
Pannon Filharmonikus Zenekar	1984	Nonprofit Kft.	Pécs MJV Önkormányzata	nemzeti	116
Savaria Szimfonikus Zenekar	1962	Intézmény	Szombathely MJV Önkormányzata	nemzeti	81
Szegedi Szimfonikus Zenekar	1969	Intézmény	Szeged MJV Önkormányzata	nemzeti	104
Budafoki Dohnányi Ernő Szimfonikus Zenekar	1993	Nonprofit Kft.	Budapest XXII. Kerület Budafok-Tétény Önkormányzata	kiemelt	89
Óbudai Danubia Zenekar	1993	Nonprofit Kft.	Budapest III. kerület Óbuda-Békásmegyér Önkormányzata	kiemelt	45
MÁV Szimfonikus Zenekar	1945	Alapítvány (MÁV Zrt)	IX.ker Önk. /MÁV Zrt	kiemelt	104
Szolnoki Szimfonikus Zenekar	1965	Nonprofit Kft.	Szolnok MJV Önkormányzata	kiemelt	81
Zuglói Filharmónia	2006	Nonprofit Kft.	Budapest XIV. kerület Zugló Önkormányzata	kiemelt	78
Magyar Rádió Szimfonikus Zenekara	1943	Nonprofit Kft.	MTVA	nem minősített	91
Concerto Budapest	1992/MATÁV	Nonprofit Kft.	EMMI/Concerto Akadémia	nem minősített	2
Budapesti Fesztiválzenekar	1992	Alapítvány	BFZ Egyesület/Főváros/EMMI	nem minősített	1
Duna Szimfonikus Zenekar	1961	Nonprofit Kft.	Magyar Állam	nem minősített	49
					1194

SPECIÁLIS INTÉZMÉNYEK SZIMFONIKUS ZENEKARRAL

OPERA		Intézmény	Magyar Állam/EMMI
OPERETT		Intézmény	Magyar Állam/EMMI

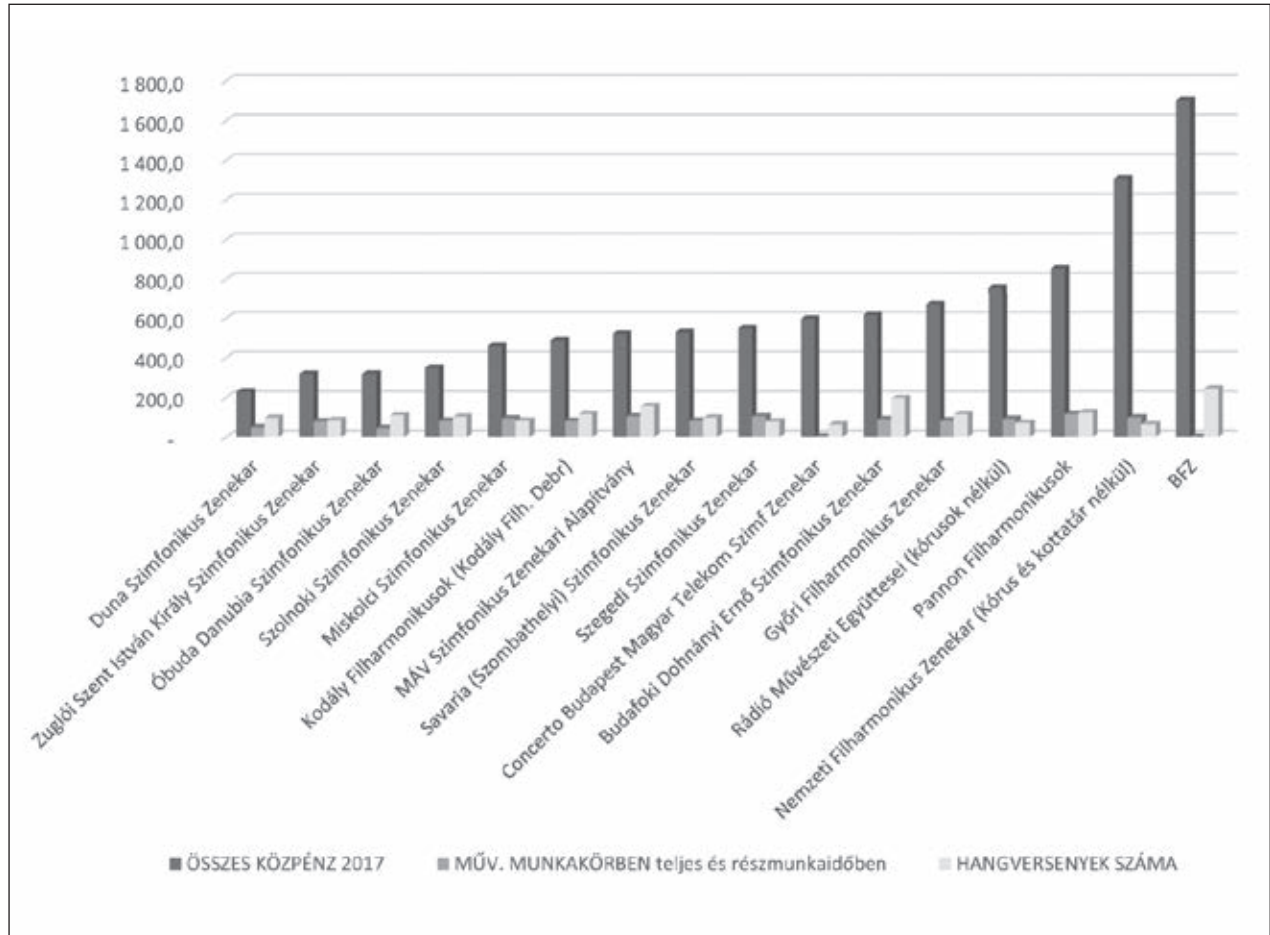
FÉLHIVATÁSOS (REGIONÁLIS) SZIMFONIKUS ZENEKAROK

MAGYAR REGIONÁLIS ZENEKAROK SZÖVETSÉGE	Békés Megyei Szimfonikus Zenekar		Egyesület		nem minősített
	Egri Szimfonikus Zenekar		Egyesület		nem minősített
	Gödöllői Szimfonikus Zenekar		Alapítvány		nem minősített
	Soproni Liszt Ferenc Szimfonikus		Nonprofit Kft	Pro Kultúra Sopron	nem minősített
	Kecskeméti Szimfonikus Zenekar		Nonprofit Kft	Hírös Agóra Nonprofit Kft	nem minősített
	Szabolcsi Szimfonikus Zenekar		Egyesület		nem minősített
	Dunakeszi Szimfonikus Zenekar		Egyesület		nem minősített
	Tatabánya Város Szimfonikus Zenekara		Egyesület		nem minősített
EGYÉB	Alba Regia Szimfonikus Zenekar		Intézmény	Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzata	nem minősített
	Debreceni Lyra Szimfonikus Zenekar		Közhasznú társaság		nem minősített
	Zalaegerszegi Szimfonikus Zenekar		Egyesület		nem minősített
	Váci Szimfonikus Zenekar /Civitas		Egyesület		nem minősített
	Kaposvári Szimfonikus Zenekar		Megszűnt		nem minősített
	Karcagi Szimfonikus zenekar				nem minősített
	Universitas Szimfonikus Zenekar		Egyesület		nem minősített

2017-re a következőképpen alakult a hivatásos szimfonikus zenekarok közpénztámogatása (növekvő sorrendben) a művészi munkakörben alkalmazott muzikusok és a teljesített koncertszámok viszonylatában.

NÉV	ÖSSZES KÖZPÉNZ (mFt) 2017	MŰV. MUNKA-KÖRBEN (teljes és részmunkaidőben)	HANG-VERSENYEK SZÁMA
Duna Szimfonikus Zenekar	228,6	49	96
Zuglói Szent István Király Szimfonikus Zenekar	318,6	78	84
Óbudai Danubia Szimfonikus Zenekar	319,6	45	110
Szolnoki Szimfonikus Zenekar	349,0	81	101
Miskolci Szimfonikus Zenekar	459,5	93	81
Kodály Filharmonikusok (Kodály Filh. Debrecen)	487,0	80	116
MÁV Szimfonikus Zenekari Alapítvány	521,3	104	156
Savaria (Szombathelyi) Szimfonikus Zenekar	528,6	81	97
Szegedi Szimfonikus Zenekar	549,3	104	78
Concerto Budapest Magyar Telekom Szimfonikus Zenekar	596,6	2	63
Budafoki Dohnányi Ernő Szimfonikus Zenekar	616,8	89	196
Győri Filharmonikus Zenekar	670,4	82	115
Rádió Művészeti Együttesei (kórusok nélkül)	756,2	91	71
Pannon Filharmonikusok	854,0	116	124
Nemzeti Filharmonikus Zenekar (Kórus és kottatár nélkül)	1 307,5	98	64
BFZ	1 702,6	1	245

Hivatásos zenekarok összes közpénz-támogatása / művészi munkakörben dolgozók és a koncertek száma – 2017

Mi lehet a szerepe ma a szimfonikus zenekaroknak? Van-e közönségigény a létezésükre? Hozzájárulnak-e kellőképpen a társadalmi és gazdasági fejlődéshez?

Koncertlátogatóként nap, mint nap szembe kell néznünk a ténnyel, hogy minden zenekarnak stabil közönsége és speciális feladatköre van. Sőt, a számos fővárosi zenekar mellett a vidéki zenekarok budapesti koncertjei is telt házzal zajlanak. Akár a Pannon Filharmonikusok Müpás, akár a Miskolci Szimfonikusok Olasz-intézeti, akár pedig a Győri Filharmonikusok Zeneakadémiai koncertjeit nézem. Budapest „romkocsmakultuszánál” sokkal magasabb rendű vonzerő a külföldiek számára, hogy bármelyik napon akár több, nyelvi akadályok nélkül élvezhető program közül választhatnak.

De hazánk jó hírének őrzése és a kulturális turizmus kiszolgálása mellett más, a társadalom egészséges fejlődésének elősegítése is napi feladata zenekarainknak.

Kodály Zoltán: „A zene lelki táplálék és semmi mással nem pótolható. Aki nem él vele: lelki vérszegénységben él és hal. Teljes lelki élet zene nélkül nincs.”

Hámori József: „A zene hatással van a figyelemre, a kommunikációs és a társas készségek fejlődésére, a matematikai gondolkodásra és a kreativitásra is.”

Az Egyesült Államok, Japán és Nyugat-Európa szimfonikus zenekarai már évtizedekkel ezelőtt felismerték a fiatalok zenei edukációjának fontosságát, amennyiben nemcsak fényes múlttal, de legalább annyira biztos jövővel is rendelkezni kívánnak.

Magyarországon – miután sikerült teljesen szétverni és háttérbe szorítani a kodályi koncepció lényegét: *amely a teljes ember visszanyerését célozta meg, és felismerte, hogy a zene a technika világában pontosan az ember teljességét őrzi* – csak az elmúlt évtizedtől lett a zenekarok központi kérdése, mit lehet tenni a jövő értő koncertlátogató közönségéért, hiszen a kommunikációs eszközök elterjedésével egyre inkább háttérbe szorult az iskolában megszerezhető általános műveltség. Konkrétan a

zenéhez visszatérve, ennek nem utolsó sorban az is oka, hogy általánosságban *az énektanárok alacsony képzettségű és a szakmailag érdektelen emberek közé tartoznak*, ezt pedig országos szintű felmérések bizonyítják. Ez sajnos kihat társadalmunk és a művészetek viszonyára is.

A szimfonikus zenekarok profilja ezért folyamatosan változik. A koncertek célja korábban az esztétikai indíttatású befogadás volt, a *megértés* helyett. Mára egyre több művész és együttes jutott el oda, hogy *szűkösen, merevnek érzi a hagyományos koncert rituálét. Valamiképp megpróbálják oldani, kitörni belőle, miközben pótolni kívánják az oktatás durva hiányosságait és egyben megszólítani az idősebb generációt is!*

A kulturális intézmények – előadók és alkotók – ezért ma már nálunk is speciális beavató programok segítségével próbálják meghódítani a fiatalokat, időseket egyaránt. **Ebben ma oroszlánrészt vállalnak a szimfonikus zenekarok is, hiszen zene nélkül egyszerűen nincs lelki egészség, és ma egyre többen ismerik fel, hogy a lelki egészség és a testi egészség egy és ugyanaz.**

Konkrét példákkal élve, minden zenekarnak saját, nagy gonddal és tudományos alapossággal kidolgozott programja van kicsiknek, iskolásoknak, vagy akár nyugdíjasoknak is:

Budafoki Dohnányi Zenekar: Megérthető zene

Gödöllői Szimfonikus Zenekar: Mesélő Muzsika; A zene titkai

Kodály Filharmonikusok: Ennivaló muzsika; S határtalan az élet; Két bors ökröcske

Győri Filharmonikusok: 4-4 koncert a Richter teremben óvodásoknak és iskolásoknak

MÁV Szimfonikusok: Búgócsiga és Szeretethang; Zene-Tér-Kép-Plusz; Unokák és nagyszülők

Miskolci Szimfonikus Zenekar: Círóka babakoncert, Hang-ár koncert

Nemzeti Filharmonikus Zenekar: Zenemánia – avagy minden, ami zene

Óbudai Danubia Zenekar: Kalandra fül!

Pannon Filharmonikusok: Csigaház, Babház; Még egy esély; Segítség, komolyzene!

Rádiózenekar: Ovi koncertek, A zenén túl, Zenebeszéd

Savaria Szimfonikus Zenekar: Muzsikavalkád

Szolnoki Szimfonikus Zenekar: Kacor Király – A három kismalac; Lúdas Matyi

Szegedi Szimfonikusok: Zenés mesék – Erdei vigasságok

Zuglói Filharmónia: Felfedező úton; Pastorale-bérlet; Teakoncertek

NÉV	2017	
	HANG-VERSENYEK SZÁMA	IFJÚSÁGI HANG-VERSENYEK
Nemzeti Filharmonikusok	64	4
Kodály Filharmónia – Kodály Filharmonikusok (Debrecen)	116	32
Győri Filharmonikus Zenekar	115	43
Miskolci Szimfonikus Zenekar	81	34
Pannon Filharmonikus Zenekar	124	32
Savaria Szimfonikus Zenekar	97	31
Szegedi Szimfonikus Zenekar	78	102
Budafoki Dohnányi Ernő Szimfonikus Zenekar	196	18
Óbudai Danubia Zenekar	110	33
MÁV Szimfonikus Zenekar	156	44
Szolnoki Szimfonikus Zenekar	101	41
Zuglói Filharmónia	84	40
Magyar Rádió Szimfonikus Zenekara	71	24
Concerto Budapest	63	10
Budapesti Fesztiválzenekar	245	nincs adat
Duna Szimfonikus Zenekar	96	36
	1797	524

Vagyis országosan napi 5, budapesti viszonylatban napi minimum 2 koncert között válogathatnak a kapcsolódni, vagy művelődni vágyók. A beavató, ismeretterjesztő koncertek tekintetében pedig országos viszonylatban minden második napra jut egy.

Miért fontosak a beavató koncertek?

Határozott véleménye a terület szakembereinek, hogy önmagában sem a mindennapos éneklés, sem a mindennapi élményekhez nem kapcsolódó, klasszikus művek meghallgatása nem fogja elérni a kívánt eredményt. Csakis, a tananyaghoz, vagy a hétköznapi tapasztalásokhoz kapcsolódó **beavató hangversenyek során megvalósuló ráismerés hozhatja meg a kívánt eredményt.**

Mi a megoldás?

Zenét vinni a tornatermekbe, vagy iskolásokat a koncertterembe?

Nem kétséges, hogy vannak olyan adottságú iskolai helyszínek, ahová lehet koncerteket szervezni. Azonban nem hagyható figyelmen kívül, hogy a teljesség igénye

mellett esetünkben nem vonósnégyesekről van szó, hanem a megismertetendő alkotások partitúra szerinti létszámáról, vagyis minimálisan 50-70 muzsikusról. Ehhez viszont meg kell oldani a logisztikai problémákat: legalább 3 órára tehermentesíteni, kiüríteni a termet (leggyakrabban a tornatermet) és technikailag meg kell oldani a muzsikuskor és a hangszerek – egyébként rendkívül költséges – szállítását.

Ugyanakkor joggal merül fel a kérdés, hogy test-szagú tornatermekben, szűkös viszonyok között lehet-e azt a katartikus élményt szerezni, ami marandó emléket ébreszt a fiatalokban?

A koncertpedagógiával foglalkozó szakemberek szerint is sokkal nagyobb hatásúak a koncerttermekben zajló, ún. beavató előadások, amelyek már a rákészülés, a nem megszokott helyszín atmoszférája és a speciális akusztika révén is katartikus és marandó élménnyel tudják gazdagítani a fiatalokat.

Magyarországon egyébként van már arra példa, hogy az ország különböző településeiről kedvezmé-

nyes áron juttatják el a gyerekeket az előadásokra. Ezt kellene általánossá tenni.

Meg kellene találni a párbeszéd lehetőségét a szimfonikus zenekarok és az oktatási irányelvek között, ha úgy tetszik a nemzeti tantervet kidolgozó szakemberekkel, mert a tapasztalat azt mutatja, hogy hiába a kínálat, ha a kereslet az iskolák vezetői és énektanárai részéről nincs meg, az órarend pedig rugalmatlan.

Ha már állami szerepvállalásról és a kultúrára fordított pénzekről beszélünk, no meg a szimfonikus zenekarok helyzetéről, feladatairól, akkor mérlegelni kellene – ahogy ez más országokban gyakorlat – a diákok szervezett szállítását a nagy koncerttermekbe, (az ilyen alkalmaknál a terembérlet átvállalását a zenekaroktól) és a koncertlátogatások beépítését a tantervbe – de nem 10 év alatt kétszer, hanem minden évben minden tanuló számára legalább egyszer!

Ugyanígy mérlegelés tárgya lehetne ma már az is, hogy a nyugodt alkotóművészethez nem kellene-e ezen a területen is egy biztos jövőképhez juttatni a művészetet, akik tevékenyen járulnak hozzá a jövő nemzedékének egészséges fejlődéséhez.

A „nemzeti komolyzenei stratégia előkészítése” című szakmai fórumon Fekete Péter államtitkár arra kérte a magyar zenei élet képviselőit, hogy minden érdekelt fejtse ki írásban a stratégiával kapcsolatos elképzelését. Szövetségünk tagzenekarai egyenként, de elnökségünk külön is megfogalmazta a javaslatát. Itt ez utóbbit adjuk közre, amelyet egy elnökségi ülés után Kovács Géza elnök foglalt írásba:

Javaslat a Nemzeti Komolyzenei Stratégia kidolgozására

Preambulum

Magyarország másfél évszázada a nyugati civilizáció zenei életében jelentős szerepet játszott, és játszik a mai napig is. Kimagasló szerzők és előadóművészek váltak és válnak a nemzetközi zenei élet ikonikus személyiségeivé. A zene, mint nemzetközi nyelv megkönnyíti a magyar zenei értékek befogadását és megértését külföldön. Azt is bizonyította már a tudomány, hogy a nevelésre a gondolkodásra, ezen belül az agyműködésre mással nem pótolható hatást gyakorol. Mindezekért szükséges a mai és a távlati magyar zenei világot, annak működését feltárni, nehézségeit megoldani annak érdekében, hogy egy szellemileg felvértezett ország zenei értékeit és kincseit a nemzetközi világ méltányolja és magába fogadja. Az alábbi javaslat megkísérli egy tágabb nézőpontból vizsgálni a tárgykört, de szemlélete – érthető okokból – elsősorban a hivatásos zenekarok és énekkarak aspektusából látja és láttatja a stratégia egy-egy lényegi elemét. Jelen javaslat a Magyar Szimfo-

nikus Zenekarok Szövetsége 2019.február 22-én megtartott elnökségi ülésén felmerült gondolatok beépítésével íródott.

Misszió

A nemzeti komolyzenei stratégia missziója az ország különleges zenei értékeinek, tehetségeinek és lehetőségeinek feltárása, támogatása annak érdekében, hogy a hagyományos értékek megőrizték fényüket, egyben új értékek jöhessenek létre.

Ezen értékek közé tartozik a múlt nagy zeneszerzőinek sora, akik közül kimagasodik Liszt Ferenc, Bartók Béla, és Kodály Zoltán, valamint korunk néhány nemzetközileg értékelt szerzője. Az előadóművészek közül a nagy magyar hegedűiskola főbb alakjai – Joachim, Auer, Zathureczky, Hubay. A nagy zongoraművészek, mint Dohnányi, Fisher Annie, Cziffra György, Kocsis Zoltán. A magyarok hírét vitte a világba a nagy karmester-generációk sora (Richter János, Ormándy Jenő, Széll